

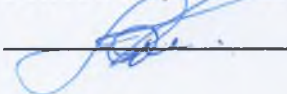
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Голова Науково-методичної ради

Ю. В. Литвиненко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 024 Хореографія

освітньо-професійна програма: Хореографія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 10

мова навчання: українська

Київ – 2023

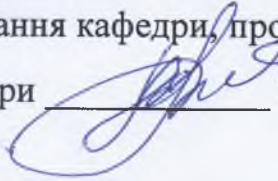
Розробник:

Петровська Тетяна Валентинівна, завідувач кафедри психології і педагогіки,
кандидат педагогічних наук, професор, tpetrovska@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою психології і педагогіки

(засідання кафедри, протокол № 21 від 10.08.2023 р.) Завідувач

кафедри Т. В. Петровська

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету здоров'я, фізичного виховання і туризму
(протокол № 13 від 22.08.2023 р.)

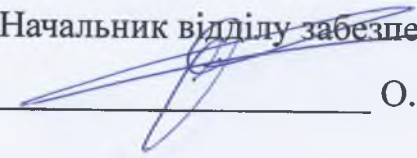
Декан факультету О. Ю. Марченко

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу

 О. М. Д'яченко

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

 О. І. Рудешко

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей фахівців, здатних формувати в учнів загальні та предметні компетентності, відповідно до вимог стандарту середньої освіти, виявляти та ефективно розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми інноваційного характеру, зокрема: здатність формувати в учнів предметні компетентності з психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей у сфері хореографії. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні розділи та теми: загальні основи педагогіки, історія педагогіки, вікова педагогіка, дидактика, теорія виховання. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену

Annotation of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competencies of specialists defined by the educational-professional program, able to form general and subject competencies in students, in accordance with the requirements of the standard of secondary education, to identify and effectively solve complex specialized problems and practical problems of innovative nature. students have subject competencies in psychological foundations and technologies for the development of motor skills and physical qualities in the field of choreography. The volume of the discipline is 3 ECTS credits. Main sections and topics: general foundations of pedagogy, history of pedagogy, age pedagogy, didactics, theory of education. The final grade is formed based on the results of the current control and exam.

Мета навчальної дисципліни – сприяти формуванню педагогічного напрямку особистості майбутнього викладача хореографічних дисциплін; сприяти формуванню систематичних знань про суттєвість та складові частини педагогічної науки, зокрема поняття про теорії виховання і навчання; особливості навчання та виховання дітей різного віку; сприяти формуванню інтересу до педагогічної діяльності

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» відповідно освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія:

Шифр	Компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, в мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	

ЗК	<p>1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>5. Навички здійснення безпечної діяльності.</p>
Фахові компетентності	
ФК	<p>3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.</p> <p>4. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>5. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах.</p> <p>6. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.</p> <p>7. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.</p> <p>8. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.</p> <p>11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.</p> <p>12. Здатність використовувати принципи, методи, форми, засоби, сучасні методики в організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах.</p> <p>13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх</p>

розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу. 16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин в сфері виробничої діяльності. 18. Здатність застосовувати знання з теорії, методики та сучасні практики хореографічного мистецтва для викладацької та балетмейстерської діяльності (збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення композиції для різних видів спорту з елементами хореографії) в закладах фізичного виховання і спорту.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	18	0	0	24	48	90
Заочна	2	0	0	10	78	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Психологія»; «Теорія і методика фізичного виховання».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
1	2	л	с	лаб	інд	с.р.	8	л	с	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки.	6	2				4	6	1				5
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	6		2			4	6		2			4

Тема 3. Педагогічна думка ХХ-початку ХХІ ст.	6		2			4	6					6
Тема 4. Теорії розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	6		2			4	6					6
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	10	4	2			4	10	1	2			7
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	6		2			4	6					6
Тема 7. Формування особистості в середньому та старшому шкільному віці.	6		2			4	6					6
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	6	2	2			2	6					6
Тема 9. Принципи навчання.	6	2	2			2	6		2			4
Тема 10. Методи та форми навчання	12	2	4			6	12		2			10
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання.	6	2				4	6					6
Тема 11. Методи виховання.	8	2	2			4	8					8
Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція.	6	2	2			2	6		2			4
Усього годин	90	18	24			48	90	2	10			78

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки. Поняття про науку педагогіку та систему педагогічних наук. Історичні етапи розвитку педагогіки. Система педагогічних наук. Категорії педагогіки: навчання, виховання, розвиток. Поняття про виховання як явище та педагогічний процес. Поняття про розвиток людини. Соціологізаторські та біологізаторські концепції розвитку людини. Характеристика понять: індивід, особистість. Соціальні фактори, що впливають на розвиток особистості. Співвідношення соціальних та біологічних факторів розвитку. Методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст. Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.

Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенка. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.

Тема 4. Теорії розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-історична концепція розвитку Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія когнітивного розвитку Ж.Піаже. Структура особистості за З Фройдом. Індивідуальна психологія А.Адлера. Гуманістична психологія А.Маслоу.

Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини. Поняття про вік та вікову періодизацію. Закономірності психічного розвитку дитини. Хронологічний вік, біологічний вік, соціальний вік, психологічний вік. Акселерація та ретардація в розвитку дитини. Види періодизації: умовна, педагогічна, часткова. Характеристика понять: «провідна діяльність», «вікові новоутворення», «соціальна ситуація розвитку», «нормативна криза», «аномальна криза». Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.

Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці. Формування особистості в дошкільному віці. Провідна діяльність. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Психологічна готовність до школи

та її компоненти. Діагностика психологічної готовності до школи. Відхилення у формуванні та засоби педагогічної корекції. Формування особистості молодших школярів. Провідна діяльність. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки. Відхилення у формуванні та засоби педагогічної корекції.

Тема 7 . Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці. Формування особистості в середньому шкільному віці. Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про «складний вік». Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.

Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання. Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Організаційні етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок. Поняття про педагогічну технологію. Педагогічна таксономія. Категорії навчальних цілей у когнітивній галузі.

Тема 9. Принципи навчання. Поняття про дидактичні принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Дидактичні принципи Я.А.Коменського. Принцип науковості. Принцип активного та свідомого навчання. Принцип наочності. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Реалізація принципів в процесі фізичного виховання та спортивного тренування.

Тема 10. Методи та форми навчання. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів слова. Слово та його функції. Наглядні та практичні методи. Проблемні методи. Зв'язок етапів та методів навчання. Форми організації навчання. Характеристика класно-урочної системи. Урок як основна форма навчання. Види та типи уроків фізичної культури. Структура уроку. Педагогічні вимоги до уроку: дидактичні, організаційні, психологічні, етичні, гігієнічні.

Тема 11. Сутність та наукові основи виховання. Сутність та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу про структуру потреб особистості. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори

формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Особистісно орієнтоване виховання.

Тема 12. Методи виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика та сутність методів: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці.

Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція.

Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.

Тематика семінарських занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми семінарських занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	1. Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.	2	2
Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст.	2. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенко. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.	2	0

Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці	3.Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-психологічна концепція Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія розвитку в зарубіжній психології: теорія З.Фрейда, індивідуальна психологія А.Адлера.	2	2
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини	4. Характеристика понять: ”провідна діяльність”, “вікові новоутворення”, “соціальна ситуація розвитку”, “нормативна криза”. Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Корекція відхилень. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.	2	
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці	5. Норми розвитку та відхилення. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Формування особистості молодших школярів. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки.	2	0
Тема 7. Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці	6. Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про “трудний вік”. Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.	2	2
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання	7. Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності	2	2

	навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок.		
Тема 9. Принципи навчання	8. Поняття про принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Принцип виховання. Принцип активного навчання. Принцип науковості. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Принцип наочності.	2	0
Тема 10. Методи та форми навчання	9. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів слова. Слово та його функції. Наглядні та практичні методи. Проблемні методи. Зв'язок етапів та методів навчання. Форми організації навчання. Характеристика класно-урочної системи. Урок як основна форма навчання. Педагогічні вимоги до уроку.	6	0
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання	10. Суттєвість та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Характеристика методів виховання.	2	0
Тема 12. Методи виховання	11. Поняття про методи виховання. Методи: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів	2	0

	виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці. Поняття про мораль. Розвиток поглядів на критерії моральної поведінки. завдання морального виховання. Поняття про моральний розвиток дітей. Теорія морального розвитку Л.Колберга.		
Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція	12. Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.	2	2
Всього		24	10

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки.	Виховання як суспільне явище. Категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Методи науково-педагогічного дослідження. Поняття про виховання як явище та педагогічний процес. Поняття про розвиток людини. Характеристика понять індивід, особистість. Соціальні фактори, що впливають на розвиток. Співвідношення	4	5

	соціальних та біологічних концепцій розвитку.		
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.	4	4
Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст.	Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенко. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.	4	6
Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-психологічна концепція Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія розвитку в зарубіжній психології: теорія З.Фрейда, індивідуальна психологія.	4	7
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	Характеристика понять: "провідна діяльність", "вікові новоутворення", "соціальна ситуація розвитку", "нормативна криза". Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Корекція відхилень. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.	4	6

Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	Норми розвитку та відхилення. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Формування особистості молодших школярів. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки.	4	6
Тема 7. Формування особистості підлітків та юнаків.	Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про “трудний вік”. Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.	4	6
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок.	2	4
Тема 9. Принципи навчання.	Поняття про принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Принцип виховання. Принцип активного навчання. Принцип науковості. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Принцип наочності.	4	10

Тема 10. Сутність та наукові основи виховання.	Суттєвість та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Характеристика методів виховання.	4	6
Тема 11. Методи виховання.	Поняття про методи виховання. Методи: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці. Поняття про мораль. Розвиток поглядів на критерії моральної поведінки. завдання морального виховання. Поняття про моральний розвиток дітей. Теорія морального розвитку Л.Колберга.	4	8
Тема 12. Девіантна поведінка школярів та її корекція.	Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в	2	4

	педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.		
Всього		48	78

Очікувані результати навчання з дисципліни: Систематизація знань щодо наукових і психологічних закономірностей процесу виховання, навчання і розвитку особистості; озброювання студентів знаннями наукової педагогічної термінології; формування системи уявлень виявлення шляхів застосування знань в практиці професійної діяльності:

знанням: основних закономірностей виховання, навчання та розвитку дітей різного віку;

умінням: вільно оперувати педагогічною термінологією, застосовувати теоретичні знання в практиці педагогічної взаємодії.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України. 2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності. 3. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань. 4. Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах. 5. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги. 9. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом. 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методиками, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом. 12. Сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності. 15. Демонструвати володіння традиційними та інноваційними методиками викладання фахових дисциплін.

	<p>16. Аналізувати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.</p> <p>17. Володіти методикою викладання фахових дисциплін, реалізовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин.</p> <p>18. Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.</p> <p>21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.</p> <p>23. Мати навички викладацької, балетмейстерської та репетиційної діяльності у галузі хореографічного мистецтва в закладах фізичного виховання і спорту та володіти принципами створення композиції для певного виду спорту з елементами хореографії, реалізуючи практичне втілення творчого задуму виходячи з особливостей оцінювання певного виду</p>
--	---

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тем

Номер і назва теми семінарського заняття	Засоби оцінювання	Кільк. балів за тему
Тема 2. Педагогічна думка XVII - початок XX ст.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання»	6
Тема 3. Педагогічна думка XX - початку XXI ст.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання»	6
Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	12
Тема 7. Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	12
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 9. Принципи навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»,	6
Тема 10. Методи та форми навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»	12
	Контрольна робота: дидактичний аналіз уроку\тренувального заняття.	10

	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз», «Синтез», «Оцінка»	
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»	6
Тема 12. Методи виховання.	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз»	6
Тема 13. Девіантна поведінка та її корекція.	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз»	6
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Петровська ТВ. Педагогіка. Дидактичні матеріали. Київ. Олімпійська література. 2018.180с.
2. Петровська ТВ., Жукова Г.В. Педагогічна майстерність. Підручник. К.: Видавець Позднишев, 2024,- 402с.
3. Волкова НП. Педагогіка. Київ: Академія. 2001.576 с.
4. Галузинський ВМ. Педагогіка: теорія та історія: навчальний посібник. Київ: Вища школа.1995.238 с.
5. Кузьмінський АІ. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Знання, 2006.312 с.
6. Левківський МВ. Історія педагогіки: навчальний посібник. Харків: ОВС, 2002. 240 с.
7. Мартиненко СМ. Загальна педагогіка: навчальний посібник; МАУП. Київ, 2002.176 с.

8. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисципліни «Педагогіка», Київ, Вид. Науковий світ, 2013. 27 с.
9. Педагогіка. Навчальна програма для фізкультурних ВНЗ. Затверджено науково-методичною комісією з фізичного виховання і спорту МОН (протокол №4 від 10.1.1994р.) Київ. Міністерство України у справах молоді і спорту. 1994. – 11с.
10. Педагогіка у питаннях та відповідях : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Ред. Г.В.Ложкіна; підготов. Т.В.Петровська, І.В.Толкунова; НУФВСУ. Київ, 2003. 45 с.
11. Петровська ТВ., Майстерність спортивного педагога. Навчальний посібник. - К.: Олімпійська література, 2015.-184с.
12. Фіцула ММ. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих пед. закладів освіти; 2-ге вид. випр., доп. Київ : Академвидав, 2007. 560 с.
13. Ягупов ВВ. Педагогіка: навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей. Київ : Либідь, 2002.560 с.

Додаткова література:

1. Лозниця, ВС. Психологія і педагогіка: основні положення: навчальний посібник. Київ: ЕксОб, 1999.304 с.
2. Степанов ОМ. Основи психології і педагогіки: Підручник. Київ: Академвидав, 2003.504 с.
3. Фіцула М М. Педагогіка : навч. посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. Київ: Видавничий центр "Академія", 2000. – 544 с.
4. Фіцула М М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2007. 232 с.

Інформаційни ресурси

1. <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
2. <http://pmu.in.ua/>
3. <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>
4. https://4vpupo.org.ua/download/metod_prob1/pedagogika.pdf
5. https://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Pedagogika_Zaychenko.pdf
6. http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
7. <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей фахівців, здатних формувати в учнів загальні та предметні компетентності, відповідно до вимог стандарту середньої освіти, виявляти та ефективно розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми інноваційного характеру, зокрема: здатність формувати в учнів предметні компетентності з психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей у сфері хореографії. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні розділи та теми: загальні основи педагогіки, історія педагогіки, вікова педагогіка, дидактика, теорія виховання. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену

Annotation of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competencies of specialists defined by the educational-professional program, able to form general and subject competencies in students, in accordance with the requirements of the standard of secondary education, to identify and effectively solve complex specialized problems and practical problems of innovative nature. students have subject competencies in psychological foundations and technologies for the development of motor skills and physical qualities in the field of choreography. The volume of the discipline is 3 ECTS credits. Main sections and topics: general foundations of pedagogy, history of pedagogy, age pedagogy, didactics, theory of education. The final grade is formed based on the results of the current control and exam.

Мета навчальної дисципліни – сприяти формуванню педагогічного напрямку особистості майбутнього викладача хореографічних дисциплін; сприяти формуванню систематичних знань про суттєвість та складові частини педагогічної науки, зокрема поняття про теорії виховання і навчання; особливості навчання та виховання дітей різного віку; сприяти формуванню інтересу до педагогічної діяльності

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» відповідно освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія:

Шифр	Компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, в мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	

ЗК	<p>1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>5. Навички здійснення безпечної діяльності.</p>
Фахові компетентності	
ФК	<p>3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.</p> <p>4. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>5. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>6. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.</p> <p>7. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.</p> <p>8. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.</p> <p>11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.</p> <p>12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх</p>

розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу. 16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин в сфері виробничої діяльності. 18. Здатність застосовувати знання з теорії, методики та сучасні практики хореографічного мистецтва для викладацької та балетмейстерської діяльності (збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення композиції для різних видів спорту з елементами хореографії) в закладах фізичного виховання і спорту.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	18	0	0	24	48	90
Заочна	2	0	0	10	78	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Психологія»; «Теорія і методика фізичного виховання».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки.	6	2				4	6	1				5
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	6		2			4	6		2			4

Тема 3. Педагогічна думка ХХ-початку ХХІ ст.	6		2			4	6					6
Тема 4. Теорії розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	6		2			4	6					6
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	10	4	2			4	10	1	2			7
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	6		2			4	6					6
Тема 7. Формування особистості в середньому та старшому шкільному віці.	6		2			4	6					6
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	6	2	2			2	6					6
Тема 9. Принципи навчання.	6	2	2			2	6		2			4
Тема 10. Методи та форми навчання	12	2	4			6	12		2			10
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання.	6	2				4	6					6
Тема 11. Методи виховання.	8	2	2			4	8					8
Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція.	6	2	2			2	6		2			4
Усього годин	90	18	24			48	90	2	10			78

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки. Поняття про науку педагогіку та систему педагогічних наук. Історичні етапи розвитку педагогіки. Система педагогічних наук. Категорії педагогіки: навчання, виховання, розвиток. Поняття про виховання як явище та педагогічний процес. Поняття про розвиток людини. Соціологізаторські та біологізаторські концепції розвитку людини. Характеристика понять: індивід, особистість. Соціальні фактори, що впливають на розвиток особистості. Співвідношення соціальних та біологічних факторів розвитку. Методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст. Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.

Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенко. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.

Тема 4. Теорії розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-історична концепція розвитку Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія когнітивного розвитку Ж.Піаже. Структура особистості за З Фройдом. Індивідуальна психологія А.Адлера. Гуманістична психологія А.Маслоу.

Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини. Поняття про вік та вікову періодизацію. Закономірності психічного розвитку дитини. Хронологічний вік, біологічний вік, соціальний вік, психологічний вік. Акселерація та ретардація в розвитку дитини. Види періодизації: умовна, педагогічна, часткова. Характеристика понять: «провідна діяльність», «вікові новоутворення», «соціальна ситуація розвитку», «нормативна криза», «аномальна криза». Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.

Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці. Формування особистості в дошкільному віці. Провідна діяльність. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Психологічна готовність до школи

та її компоненти. Діагностика психологічної готовності до школи. Відхилення у формуванні та засоби педагогічної корекції. Формування особистості молодших школярів. Провідна діяльність. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки. Відхилення у формуванні та засоби педагогічної корекції.

Тема 7 . Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці. Формування особистості в середньому шкільному віці. Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про «складний вік». Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.

Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання. Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Організаційні етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок. Поняття про педагогічну технологію. Педагогічна таксономія. Категорії навчальних цілей у когнітивній галузі.

Тема 9. Принципи навчання. Поняття про дидактичні принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Дидактичні принципи Я.А.Коменського. Принцип науковості. Принцип активного та свідомого навчання. Принцип наочності. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Реалізація принципів в процесі фізичного виховання та спортивного тренування.

Тема 10. Методи та форми навчання. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів слова. Слово та його функції. Наглядні та практичні методи. Проблемні методи. Зв'язок етапів та методів навчання. Форми організації навчання. Характеристика класно-урочної системи. Урок як основна форма навчання. Види та типи уроків фізичної культури. Структура уроку. Педагогічні вимоги до уроку: дидактичні, організаційні, психологічні, етичні, гігієнічні.

Тема 11. Сутність та наукові основи виховання. Сутність та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу про структуру потреб особистості. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори

формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Особистісно орієнтоване виховання.

Тема 12. Методи виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика та сутність методів: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці.

Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція.

Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.

Тематика семінарських занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми семінарських занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	1. Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.	2	2
Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст.	2. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенко. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.	2	0

Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці	3.Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-психологічна концепція Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія розвитку в зарубіжній психології: теорія З.Фрейда, індивідуальна психологія А.Адлера.	2	2
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини	4. Характеристика понять: ”провідна діяльність”, “вікові новоутворення”, “соціальна ситуація розвитку”, “нормативна криза”. Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Корекція відхилень. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.	2	
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці	5. Норми розвитку та відхилення. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Формування особистості молодших школярів. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки.	2	0
Тема 7. Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці	6. Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про “трудний вік”. Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.	2	2
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання	7. Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності	2	2

	навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок.		
Тема 9. Принципи навчання	8. Поняття про принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Принцип виховання. Принцип активного навчання. Принцип науковості. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Принцип наочності.	2	0
Тема 10. Методи та форми навчання	9. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів слова. Слово та його функції. Наглядні та практичні методи. Проблемні методи. Зв'язок етапів та методів навчання. Форми організації навчання. Характеристика класно-урочної системи. Урок як основна форма навчання. Педагогічні вимоги до уроку.	6	0
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання	10. Суттєвість та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Характеристика методів виховання.	2	0
Тема 12. Методи виховання	11. Поняття про методи виховання. Методи: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів	2	0

	виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці. Поняття про мораль. Розвиток поглядів на критерії моральної поведінки. завдання морального виховання. Поняття про моральний розвиток дітей. Теорія морального розвитку Л.Колберга.		
Тема 13. Девіантна поведінка школярів та її корекція	12. Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.	2	2
Всього		24	10

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Предмет, задачі, методи педагогіки.	Виховання як суспільне явище. Категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Методи науково-педагогічного дослідження. Поняття про виховання як явище та педагогічний процес. Поняття про розвиток людини. Характеристика понять індивід, особистість. Соціальні фактори, що впливають на розвиток. Співвідношення	4	5

	соціальних та біологічних концепцій розвитку.		
Тема 2. Педагогічна думка XVII-початок XX ст.	Загальна характеристика історії педагогіки. Я.А.Коменський - засновник науки педагогіки та її розділу дидактика. «Велика дидактика» Коменського. Порівняльна педагогіка. Історичні погляди на виховання дитини Я.А.Коменського. Вільне виховання в поглядах Ж.Ж.Руссо та в системі М.Монтессорі. Розвиток особистості у спадщині Г. Сковороди. Творче виховання в поглядах К.Д. Ушинського.	4	4
Тема 3. Педагогічна думка XX-початку XXI ст.	Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. Концепція соціально особистісного виховання А.Макаренка. Виховний ідеал Г.Ващенко. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка. Теорія вчинку В.Роменця.	4	6
Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	Поняття про особистість та її розвиток. Фактори що впливають на розвиток. Культурно-психологічна концепція Л.С.Виготського. Суттєвість педагогіки Виготського про індивідуальність у вихованні та навчанні. Теорія розвитку в зарубіжній психології: теорія З.Фрейда, індивідуальна психологія.	4	7
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	Характеристика понять: "провідна діяльність", "вікові новоутворення", "соціальна ситуація розвитку", "нормативна криза". Емоційні особливості формування особистості дитини. Норма та відхилення в психічному розвитку дитини різних вікових періодів. Корекція відхилень. Теорія Е.Еріксона про кризові періоди розвитку людини.	4	6

Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	Норми розвитку та відхилення. Функції рольових ігор. Вікові новоутворення. Особливості виховання. Діагностика розумового розвитку. Формування особистості молодших школярів. Особливості розвитку. Вікові новоутворення. Роль вчителя для формування самооцінки.	4	6
Тема 7. Формування особистості підлітків та юнаків.	Норми розвитку та відхилення. Педагогічна корекція. Вікові новоутворення. Особливості спілкування с підлітком. Поняття про “трудний вік”. Формування особистості в юнацькому віці. Професійна орієнтація юнаків.	4	6
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	Педагогічна технологія навчального процесу. Поняття про дидактику. Задачі сучасної дидактики. Навчання як історичний та педагогічний процес. Навчання як фактор розвитку та формування особистості. Навчання як різновид пізнання. Етапи процесу навчання, особливості формування вміння та навичок. Психологічні закономірності навчання: теорія Л.С.Виготського про навчання, що розвиває; концепція поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Етапи процесу навчання. Особливості формування вміння та навичок.	2	4
Тема 9. Принципи навчання.	Поняття про принципи навчання, їх наукове обґрунтування. Принцип виховання. Принцип активного навчання. Принцип науковості. Принцип систематичного і послідовного навчання. Принцип доступності. Принцип індивідуалізації. Принцип міцності. Принцип наочності.	4	10

Тема 10. Сутність та наукові основи виховання.	Суттєвість та особливості процесу виховання. Цілі виховання. Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Наукове обґрунтування виховного процесу. Управління процесом виховання. Психологічні механізми виховання. Потреби та мотиви особистості, їх роль у вихованні дитини. Теорія А. Маслоу. Самоактуалізація особистості. Соціально-психологічні фактори формування потреб регуляції поведінки: традиції, ритуали, національні особливості у вихованні; вікові та соціальні чекання. Характеристика методів виховання.	4	6
Тема 11. Методи виховання.	Поняття про методи виховання. Методи: формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання, заохочення. Педагогічні вимоги до методів виховання. Бесіда як метод морального виховання. Застосування методів у спортивній практиці. Поняття про мораль. Розвиток поглядів на критерії моральної поведінки. завдання морального виховання. Поняття про моральний розвиток дітей. Теорія морального розвитку Л.Колберга.	4	8
Тема 12. Девіантна поведінка школярів та її корекція.	Поняття про девіантну, деліквентну та адитивну поведінку школярів. Види девіантної поведінки. Відхилення від норм психічного здоров'я та шкільні неврози і фобії. Причини їх виникнення. Відхилення від норм поведінки та учбової діяльності школярів. Відхилення в міжособистих стосунках. Відхилення в емоційній сфері школяра. Діагностика відхилень в поведінці. Психодіагностика в	2	4

	педагогічному процесі. Поняття про педагогічну занедбаність. Форми прояву педагогічної занедбаності в різному віці. Ступені педагогічної занедбаності.		
Всього		48	78

Очікувані результати навчання з дисципліни: Систематизація знань щодо наукових і психологічних закономірностей процесу виховання, навчання і розвитку особистості; озброювання студентів знаннями наукової педагогічної термінології; формування системи уявлень виявлення шляхів застосування знань в практиці професійної діяльності:

знанням: основних закономірностей виховання, навчання та розвитку дітей різного віку;

умінням: вільно оперувати педагогічною термінологією, застосовувати теоретичні знання в практиці педагогічної взаємодії.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН	<p>1. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.</p> <p>2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.</p> <p>3. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.</p> <p>4. Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.</p> <p>5. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.</p> <p>9. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.</p> <p>11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.</p> <p>12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.</p>

	<p>15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.</p> <p>16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.</p> <p>17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.</p> <p>18. Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.</p> <p>21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.</p> <p>23. Мати навички викладацької, балетмейстерської та репетиційної діяльності у галузі хореографічного мистецтва в закладах фізичного виховання і спорту та володіти принципами створення композиції для певного виду спорту з елементами хореографії, реалізуючи практичне втілення творчого задуму виходячи з особливостей оцінювання певного виду</p>
--	---

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тем

Номер і назва теми семінарського заняття	Засоби оцінювання	Кільк. балів за тему
Тема 2. Педагогічна думка XVII - початок XX ст.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання»	6
Тема 3. Педагогічна думка XX - початку XXI ст.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання»	6
Тема 4. Теорія розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 5. Норма та відхилення у формуванні особистості дитини.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 6. Формування особистості в дошкільному та молодшому шкільному віці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	12
Тема 7. Формування особистості у середньому та старшому шкільному віці.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	12
Тема 8. Сутність та психологічні закономірності процесу навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння»	6
Тема 9. Принципи навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»,	6
Тема 10. Методи та форми навчання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»	12
	Контрольна робота: дидактичний аналіз уроку\тренувального заняття.	10

	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз», «Синтез», «Оцінка»	
Тема 11. Сутність та наукові основи виховання.	Експрес-контроль Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування»	6
Тема 12. Методи виховання.	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз»	6
Тема 13. Девіантна поведінка та її корекція.	Рівень засвоєння «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз»	6
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Петровська ТВ. Педагогіка. Дидактичні матеріали. Київ. Олімпійська література. 2018.180с.
2. Петровська ТВ., Жукова Г.В. Педагогічна майстерність. Підручник. К.: Видавець Позднишев, 2024,- 402с.
3. Волкова НП. Педагогіка. Київ: Академія. 2001.576 с.
4. Галузинський ВМ. Педагогіка: теорія та історія: навчальний посібник. Київ: Вища школа.1995.238 с.
5. Кузьмінський АІ. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Знання, 2006.312 с.
6. Левківський МВ. Історія педагогіки: навчальний посібник. Харків: ОВС, 2002. 240 с.
7. Мартиненко СМ. Загальна педагогіка: навчальний посібник; МАУП. Київ, 2002.176 с.

8. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисципліни «Педагогіка», Київ, Вид. Науковий світ, 2013. 27 с.
9. Педагогіка. Навчальна програма для фізкультурних ВНЗ. Затверджено науково-методичною комісією з фізичного виховання і спорту МОН (протокол №4 від 10.1.1994р.) Київ. Міністерство України у справах молоді і спорту. 1994. – 11с.
10. Педагогіка у питаннях та відповідях: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Ред. Г.В.Ложкіна; підготов. Т.В.Петровська, І.В.Толкунова; НУФВСУ. Київ, 2003. 45 с.
11. Петровська ТВ., Майстерність спортивного педагога. Навчальний посібник. - К.: Олімпійська література, 2015.-184с.
12. Фіцула ММ. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих пед. закладів освіти; 2-ге вид. випр., доп. Київ : Академвидав, 2007. 560 с.
13. Ягупов ВВ. Педагогіка: навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей. Київ : Либідь, 2002.560 с.

Додаткова література:

1. Лозниця, ВС. Психологія і педагогіка: основні положення: навчальний посібник. Київ: ЕксОб, 1999.304 с.
2. Степанов ОМ. Основи психології і педагогіки: Підручник. Київ: Академвидав, 2003.504 с.
3. Фіцула М М. Педагогіка : навч. посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. Київ: Видавничий центр "Академія", 2000. – 544 с.
4. Фіцула М М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2007. 232 с.

Інформаційни ресурси

1. <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
2. <http://pmu.in.ua/>
3. <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>
4. https://4vpupo.org.ua/download/metod_prob1/pedagogika.pdf
5. https://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Pedagogika_Zaychenko.pdf
6. http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
7. <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>